

EVALUAREA CADRULUI NORMATIV-REGULATORIU PRIVIND PROCESUL DE GESTIONARE A DEȘEURILOR REZULTATE DIN ACTIVITĂȚI MEDICALE

Luminița GUȚU¹, Elena CIOBANU¹, Cătălina CROITORU¹, Vasile SOFRONIE¹, Diana SPĂȚARU¹, Vadim RAȚA², Ecaterina BUSUIOC²

¹Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Republica Moldova

² Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Republica Moldova

Autor corespondent: Luminița Guțu, e-mail: luminita.gutu@usmf.md

Cuvinte-cheie: deșeuri rezultate din activități medicale, cadrul normativ-regulatoriu, Republica Moldova.

Introducere. La nivel global se constată lipsa serviciilor sigure de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale (DRAM), în special în țările cu venituri mici și medii. Gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale în Republica Moldova este o problemă actuală, amplificată de pandemia de COVID-19, care necesită o cercetare complexă și aprofundată.

Scopul. Evaluarea cadrului normativ-regulatoriu privind procesul de gestionare a DRAM în scopul identificării punctelor forte și slabe ale cadrului legal național.

Material și metode. Au fost evaluate, folosind metoda descriptivă documente naționale și internaționale, cu prezentarea cadrului normativ în vigoare, standarde și proceduri administrative existente referitor la procesul de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale.

Rezultate. Documentele naționale, care reglementează gestionarea DRAM la nivel național, sunt în mare măsură racordate la cerințele convențiilor internaționale de la Basel, Stockholm, Minamata, Aarhus. În legislația națională sunt incluse principiile de bază ale gestionării DRAM, inclusiv sunt ratificate toate prevederile internaționale ce țin de transportul transfrontalier al deșeurilor medicale sau de poluarea mediului. Planul de implementare a Strategiei de gestionare a DRAM din Republica Moldova pentru anii 2013-2027 conține activități planificate doar până în anul 2017, la moment nefiind actualizat sau/și revizuit, iar gradul de implementare este unul parțial. Totodată, legislația națională conține reglementări contradictorii care pot produce dificultăți în identificarea subiecților care întrunesc calități sau condiții de producător de DRAM, iar în acest context există o situație confuză ce ține de exercitarea obligațiilor și, respectiv, de responsabilitatea privind consecințele unui management defectuos. Lipsa clarității privind mecanismele de neutralizare și de transportare a DRAM în afara instituțiilor medicale, în special a celor chimice și radiologice, și deficiențele în soluționarea problemelor tehnice ale procesului de neutralizare a acestora, de asemenea, pot cauza impedimente în gestionarea DRAM în conformitate cu prevederile legislative. Ca și punct slab în legislația națională poate fi considerată lipsa articolelor privind finanțarea instituțiilor în scopul asigurării procesului de gestionare a DRAM. Actele normative naționale conțin descrierea responsabilităților organizațiilor de diferit nivel (teritorial, național) pentru adoptarea acțiunilor necesare întru asigurarea inofensivității DRAM periculoase pe parcursul întregului flux, asigurând protecția mediului ambiant și a sănătății populației. Totodată, legislația națională nu este ajustată cerințelor de pregătire și răspuns la urgențe de sănătate publică (ex. boli cu potențial de răspândire globală, inclusiv COVID-19).

Concluzii. În urma analizei actelor normative a fost stabilit că legislația privind gestionarea DRAM, elaborată și propusă pentru implementare la nivel național, reglementează toate activitățile din ciclul de viață al acestora. În același timp, identificarea punctelor slabe în legislația națională impune necesitatea realizării cercetărilor și analizelor în domeniul gestionării DRAM pentru elaborarea documentelor de politici bazate pe dovezi.

Notă: Studiu realizat în cadrul proiectului G15131 finanțat de Fundația Soros Moldova (2021-2022) „Studiu privind procesul de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale în Republica Moldova”.